

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Most 30. 4. 2012
Č. j.: SRS 017219/2012

Oblastní odbor SRS

Pražská 765

440 01 Louny

Zpráva č. 5 - Oblastního odboru Louny o výskytu škodlivých organismů a poruch za období 23. 4. - 29. 4. 2012

1. Počasí

V období 23. 4. až 29. 4. došlo k výrazné změně charakteru počasí. Oblačné a poměrně chladné počasí se během několika dnů změnilo na slunečné počasí letního rázu.

Zpočátku se denní teploty pohybovaly do 15 °C a noční nepřekročily 5 °C. Na Žatecku, ale i jinde, pak byly naměřeny teploty i pod bodem mrazu (-1 °C). Proudil mírný jihovýchodní vítr o rychlosti 2 – 7 m/s.

Vydatnost srážek v podobě dešťových přeháněk byla odlišná podle lokality. Na Děčínsku, nebyly zaznamenány srážky žádné. Na Litoměřicku napršelo 3 – 6 mm, na Českolipsku 9 mm, na Chomutovsku, Mostecku, Semilsku a Turnovsku 12 mm, na Lounsku 15 – 20 mm a na Žatecku 18 – 25 mm. V tomto období se vyskytovaly četné ranní mlhy.

Od 25. 4. začalo oblačnosti ubývat a došlo k výraznému oteplení. Noční teploty se pohybovaly mezi 5 až 10 °C, později až 15 °C a denní se postupně navyšovaly tak, že dosáhly 27 - 28 °C a místy i 30 °C. V nejvyšších polohách Krkonoš (např. Horní Mísečky) však ještě přetrvává sněhová pokrývka.

Nízký úhrn srážek, poměrně vysoké teploty a mírný vítr, se podílely na dalším prohloubení deficitu zásobní vláhy v půdě. Tím se riziko ohrožení suchem prakticky v celé oblasti zvýšilo. Jako **malé** (stupeň 1) bylo vyhodnoceno na severu okresů Děčín, Liberec a Semily. Jako **mírné** (stupeň 2) na jihu okresů Děčín, Liberec, Semily a dále v okresech Česká Lípa a Ústí nad Labem. Oblast **středně velkého** rizika ohrožení suchem (stupeň 3) zasahuje okresy Chomutov, Most, Teplice, západ okresu Louny, severovýchod okresu Litoměřice, jih okresů Česká Lípa a Ústí nad Labem. **Velké** je pak toto riziko (stupeň 4) na východě okresu Louny a jihozápadě okresu Litoměřice (zdroj: ČHMÚ - 23. 4., Monitoring zemědělského sucha).

Vzhledem k povaze počasí v posledních dnech lze předpokládat, že se deficit zásobní vláhy v půdě dále prohloubí a v důsledku toho dojde i ke zvýšení rizika ohrožení suchem.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Oteplení urychlilo růst a vývoj všech rostlin a shora zmíněné srážky (byť malé) měly velmi příznivý účinek v nedávno přihnojených porostech (urychlení rozpadu granulí a přenosu živin do půdy).

Probíhá setí kukuřice a aplikace přípravků na ochranu rostlin, podle potřeby zaměřená na likvidaci živočišných škůdců, chorob, případně plevelů v jařinách.

V sadech probíhá ošetření fungicidy proti raným infekcím padlí a strupovitosti jabloně a kromě toho i insekticidy proti škůdcům v jarním období.

Postupuje sadba pozdních odrůd brambor.

Ve chmelnicích se dokončuje drátkování (na Žatecku je již dokončeno).

OBILNINY

Teplým počasím a přísunem srážek byl pozitivně ovlivněn růst a vývoj jak ozimů, tak jařin. Místy však počasí přispělo i k rozvoji houbových chorob.

Pokračuje přihnojování dusíkem, aplikace morforegulatorů a ošetřování proti plevelům.

Na Semilsku a Turnovsku je stav porostů i nadále hodnocen jako dobrý. Na Lounsku jsou stále některé porosty obilnin prořídle a regenerují. Na Žatecku ještě probíhají přesevy ozimé pšenice pšenicí jarní.

PŠENICE OZIMÁ (RF 23–32 BBCH, tj. třetí odnož viditelná fáze 2. kolínka: 2. kolínko postižitelné, vzdálené min. 2 cm od 1. kolínka)

V okrese Most (Polerady) byl porost **poškozen suchem** (uschnutí kořínků na ploše 24 ha; rostliny jsou již po tři týdny ve stejné růstové fázi).

V okrese Česká Lípa (Kamenice) byl u vzorku odebraného 17. 4. laboratorně potvrzen výskyt **virové zakrslosti pšenice (Wheat dwarf virus)**.

Na Žatecku (Lužec, 24. 4.) byl pozorován první výskyt **tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice (Phaeosphaeria nodorum)**.

První pravidelné pozorování napadení rostlin se provádí ve fázi plného odnožování. Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice u 20 rostlin (odnoží) odebraných při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny).

Ošetření se provádí při dosažení prahu škodlivosti, jestliže je při pozorování nalezeno více než 12 % listů s výskytem pyknid.

V okrese Louny (Chrastín, 23. 4.) byl pozorován velmi slabý výskyt **světle hnědé skvrnitosti pšenice (Drechlsera tritici - repentis)**.

Fungicidní ošetření se obvykle provádí v kombinaci proti komplexu listových chorob v období metání. Ošetřují se porosty, které mají skvrny způsobené chorobou na horních třech listech v množství více jak 5% zasažených listů. Hodnotí se 20 rostlin při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny).

V oblasti Lovosic byl na spodních listech rostlin zjištěn všeobecný, slabý výskyt **padlí pšenice na ozimé pšenici (Blumeria graminis f. sp. tritici)**. Jeho první výskyt byl zaznamenán na Turnovsku (např. Mašov, Přepeře, 24. 4.).

Hodnotí se počet listů s výskytem jedné nebo více kupek padlí. Na líci listů, ale i pochvách jsou malé válcovité, světle šedé polštářky (kupky) mycelia, které později tmavnou. Po vymetání se objevují kupky i na klasových listenech. V kupkách se posléze objevují tmavé, kulaté 0,1-0,2 mm velké plodnice (kleistotecia). Silně napadené listy žloutnou a předčasně odumírají.

Použití fungicidů přichází v úvahu nejčastěji ve fázích 37-59 DC, tj. od objevení posledního listu nejpozději do končícího metání. Za prahovou hodnotu napadení považujeme stav, kdy v průměru 70 a více procent horních tří listů je napadeno (bez ohledu na stupeň napadení).

Slabý výskyt dospělců **kohoutků (Oulema sp.)** byl zaznamenán v okresech Česká Lípa (Kravaře, 26. 4., Velký Grunov, 25. 4.), Děčín (Bynovec, 24. 4.), Louny (Chrastín, 23. 4.) a Ústí nad Labem (Řehlovice, 25. 4.).

Hodnotí se počet dospělců obou druhů kohoutků. Kohoutci se vyskytují ve škodlivém množství v několikaletých cyklech. Larvy jsou škodlivější než dospělci. Napadené rostliny špatně metají a předčasně dozrávají. Jarní obilniny jsou k napadení citlivější než ozimé.

Přípravky na ochranu rostlin aplikujeme na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vyhlýchých více než 50 % larev.

JEČMEN OZIMÝ (RF 27–32 BBCH, tj. sedmá odnož viditelná až fáze 2. kolínka: 2. kolínko postižitelné, vzdálené min. 2 cm od 1. kolínka)

Na Turnovsku byl zjištěn slabý výskyt hnědé skvrnitosti na ječmeni (*Pyrenophora teres*).

V okresech Česká Lípa (Brniště, 25. 4.), Chomutov (Droužkovice, 27. 4.) a Louny (Tuchořice, 26. 4) byl pozorován střední výskyt padlí ječmene (*Blumeria graminis*).

V RF 32 (objevení 2. kolínka) se hodnotí napadení rostlin s příznaky výskytu padlí ječmene (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě a v RF 49-51 (počátek metání) se hodnotí napadení listů, tj. velikost plochy čepele s příznaky výskytu padlí ječmene (kupkami nebo myceliem).

Chemickou ochranu provádíme především od končícího odnožování až po plný vývin posledního listu (fáze 29-39 DC), jestliže většina odnoží má výskyt padlí na některém z horních tří listů. Čím časnější je napadení, tím větší je riziko škod. Fungicidní ošetření se obvykle provádí v kombinaci proti komplexu listových chorob. Je třeba střídat skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena.

Slabý výskyt obecné krčkové a kořenové hniloby (*Gibberella* spp.) byl zjištěn v okrese Most (Polerady) na pozemku o výměře 150 ha.

První slabý výskyt kohoutka modrého (*Oulema galleciana*) byl shledán v okrese Ústí nad Labem (Habrovany u Řehlovic, 25. 4).

Na Českolipsku byl (při pozorování smýkáním) zjištěn velmi slabý výskyt mšic (*Aphididae* sp.).

ŽITO (RF 33, tj. fáze 3. kolínka: 3. kolínko vzdálené min. 2 cm od 2. kolínka)

Všeobecně jsou porosty zdravé, plně zapojené a bez výskytu škodlivých organizmů. Probíhá ošetření porostů herbicidy.

JEČMEN JARNÍ (RF 13-29 BBCH, tj. fáze 3. listu: 3. list rozvinutý až 9 a více odnoží viditelných)

Na Chomutovsku a Žatecku prozatím nebyly zjištěny žádné škodlivé organizmy.

Na Litoměřicku byl zaznamenán pro tuto chvíli ojedinělý výskyt sítovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*).

U infekce z osiva se první příznaky objevují již na klíčících pochvách (koleoptile) v podobě nenápadných světle hnědých proužků. Skvrny pak přecházejí na listové čepeli v podobě podélných hnědých skvrn, které se zvětšují nebo splývají a často vykazují příčné proužky (sítování). U mladých listů bývá charakteristické sítování vidět jen v procházejícím světle. Koncem sloupkování a při metání bývají skvrny mnohem nápadnější, a při silném napadení celý list zasychá, avšak netřepí se jako u pruhovitosti ječné. V některých případech skvrny nemají charakteristické sítování. Může jít o specifickou formu patogena nebo o specifickou reakci odrůdy. Metání klasů není touto chorobou ovlivněno. Silně napadené rostliny však mohou mít zahnědlé špičky zrn a sníženou klíčivost.

Aplikace listových fungicidů přichází v úvahu při šíření choroby do vyšších listových pater. Nejspíše to bude již ve fázi 30 DC (vzpřimování porostu), obvykle kolem fáze 32-39 DC (2. kolínko až poslední list) výjimečně při počínajícím metání. Za prahovou hodnotu pro nasazení fungicidu lze považovat stav, kdy 20-30 % druhých až čtvrtých listů shora vykazuje napadení. Vzhledem k charakteru fungicidů povolených proti sítovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene lze přitom počítat skvrny způsobené touto skvrnitostí a původcem spály ječmene.

První výskyt spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*) byl zaznamenán v okresech Česká Lípa (Zahrádky, 26. 4.) a Litoměřice (Chotiněves).

Na ječmeni: od konce sloupkování na čepelích a pochvách listů zprvu vodnaté, modravě šedé skvrny, obvykle 0,5-2 cm dlouhé, které záhy od středu usychají a mění barvu na šedobílou. Tvar skvrn oválný až podélný, často s jedním koncem špičatým. Skvrny dostávají tmavohnědý okraj, který ostře ohraničuje skvrnu od zdravého pletiva. Pokud vznikne skvrna na bázi listové čepele, může přerušit úplně přísun živin a list zasychá. Od mléčné zralosti mohou být napadány i klasy, příznaky však jsou méně nápadné.

Použití fungicidu přichází v úvahu obvykle od fáze 37 DC (objevení posledního listu) do fáze 39 DC (plně vyvinutý praporcový list) při šíření choroby. Za orientační prahovou hodnotu lze považovat u ječmene 20-30 % napadených druhých až čtvrtých listů shora. Vzhledem k charakteru fungicidů povolených na spálu ječmene lze přitom skvrny spály a síťovité a okrouhlé skvrnitosti počítat. Při pozdější aplikaci fungicidů je třeba pečlivě zhodnotit možnost použití přípravku na ochranu rostlin při dodržení ochranné lhůty.

Na Českolipsku (Zahrádky, 26. 4.) byly shledány první slabé výskyty **padlí ječmene** (*Blumeria graminis*).

V okrese Litoměřice byly na rostlinách zjištěny požerky způsobené **kohoutky** (*Oulema spp.*) a v okrese Louny (Hřivčice, 23. 4.) byl pozorován slabý výskyt jejich dospělců.

KUKUŘICE

Na Turnovsku pokračuje setí a přesouvá se i do vyšších poloh. V podnicích, které pěstují tuto širokořádkovou plodinu, však vznikají problémy v důsledku nových požadavků na protierozní ochranu půd. Některé z nich před výsevem provádějí vyměřování přerušovacích pásů a jejich osev „přerušovači“ (hustě seté plodiny).

LUSKOVINY

HRÁCH (RF 12 BBCH, tj. 2. list se zálistkem a úponkem /či 2. úponkem/)

Prozatím je plodina bez zjevných příznaků výskytu chorob a škůdců.

SOJA

Na Turnovsku začíná příprava na setí plodiny. Její pěstování má v okrese vzestupný trend.

OLEJNINY

HORČICE (RF 10 – 12 BBCH, tj. děložní listy plně vyvinuté až 2. pravý list vyvinutý)

Na Litoměřicku byl na všech lokalitách zjištěn silný výskyt **dřepčíků** (*Phyllotreta sp.*).

MÁK SETÝ (RF 20 BBCH, tj. vytváření prvních pravých listů)

Na Turnovsku (Sekerkovy Loučky, 26. 4.) prozatím nebyl zjištěn výskyt žádných škodlivých organismů.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 53 - 65 BBCH, tj. květenství převyšuje horní listy až plný květ: asi 50% květů na hlavním stonku otevřených, první korunní plátky již opadávají)

Na Lounsku (Hřivčice – pozorovací body Débeř a Pátecký les, 23. 4.) byl pozorován slabý výskyt **plísňě šedé** (*Botritis cinerea*).

Na Žatecku (Lužec, 24. 4.) byl zaznamenán 1. výskyt **bejlomorky kapustové** (*Dasyneura brassicae*). V okresech Chomutov (Droužkovice a Všestudy, 27. 4.), Louny (Hřivčice – PB Débeř, 23. 4.) byl zjištěn její slabý výskyt.

Drobný „komárek“ z čeledi bejlomorkovitých (Cecidomyiidae). Dospělci jsou 1,2-2 mm dlouzí, podobní drobným muškám. Mají dlouhé nohy i tykadla, tmavou hrud' porostlou šedými chloupky a načervenalý zadeček. Žlutobílé, beznohé a bezhlavé larvy dosahující délky 2 mm, sají na vnitřní stěně šešulí a na nezralých semenech. V okrajových částech porostů může bejlomorka kapustová spolu s krytonoscem šešulovým způsobit v některých letech až 50% ztráty na výnosech. Uvnitř porostů nebývají ztráty vyšší než 10 %. Semena se scvrkávají a zasychají. Šešule jsou před začátkem zrání nažloutlé a zduřelé.

Škodlivost se zvyšuje vypadáváním zdravých semen z předčasně puklých šešulí. Nejvíce jsou poškozovány okrajové části pozemků do hloubky 25-50 m.

Škodlivý výskyt je udáván při výskytu více jak 0,25 dospělce na jednu rostlinu. Chemickou ochranu je vhodné sloučit s ochranou proti krytonosci šešulovému.

V okrese Česká Lípa (Blíževedly, 25. 4., Velenice, 26. 4.) byl v květenstvích pozorován počátek náletu **blýskáčka řepkového (*meligethes aeneus*)**. Jako slabý, byl jeho výskyt sledován v okresech Děčín, Chomutov (Droužkovice a Všestudy, 27. 4.), Litoměřice, Louny (Hřivčice – pozorovací bod Débeř, 23. 4.), Teplice (Měrunice) a Semily (Mašov, 24. 4.) u všech pěstitelů, kteří prováděli chemickou ochranu proti živočišným škůdcům. Střední výskyt pak byl zjištěn na Žatecku (Lužec a Drahonice, 24. 4.). Na Chomutovsku, Lounsku, Mostecku, ale i jinde, vlivem teplého počasí, v současné době porosty velmi rychle kvetou a v mnoha případech pravděpodobně nebude ošetření proti tomuto škůdci nutné. Na Litoměřicku již byla ochrana dokončena.

Pozorování se provádí na obvodu porostu. Při teplotách do 12° C je možné provádět odpočty kdykoliv během dne, při teplotách nad 12° C se doporučuje provádět odpočty od 7,30 nebo po 17,00 hod. Odpočty brouků se provádějí v porostu, je třeba dát pozor na brouky zavrtané do květních pupat a neotřásat rostlinami (část brouků by mohla uletět, nebo spadnout).

Ošetření je nutno provést před květem, nebo na počátku květu. Při aplikaci přípravků je nutné dbát na ochranu včel.

V okrese Semily (Mašov, 24. 4.) byl zaznamenán slabý výskyt vajíček **krytonosce čtyřzubého (*Ceutorhynchus quadridens*)** a **krytonosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*)**.

V okrese Litoměřice (Evaň) byl zaregistrován 1. výskyt **krytonosce šešulového (*Ceutorhynchus obstrictus*)**.

Krytonosec šešulový svým žírem umožňuje napadení šešulí bejlomorkou kapustovou. Oba škůdci společně mohou způsobit až 50 % ztráty na výnosech semen, zvláště v teplých letech. Navíc pozerky brouků přispívají k napadení rostlin houbovými chorobami.

Hodnotí se výskyt brouků na rostlinách – 2 x týdně v období od kvetení řepky (asi 30 % květů na hlavním stonku kvete) do plného květu (asi 50 % květů na hlavním stonku otevřených, první korunní plátky již opadávají), fáze 63-65 BBCH, Pozorování se provádí na protilehlých stranách honu (bloku) ve vzdálenosti 5 m od okraje porostu, kde se vždy namátkově vybere a prohlédne, rovnoběžně s okrajem, 25 rostlin (vždy po 10 krocích 1 rostlina) a to v době mezi 9. a 11. nebo 16. a 18. hodinou, ve dnech, kdy teplota v dopoledních hodinách dosáhne alespoň 15 °C. Pozorovatel prochází opatrně porostem a počítá sedící dospělé krytonosce šešulového.

Porosty se ošetřují podle signalizace od fáze žlutého poupěte (59 BBCH) do konce plného květu (67 BBCH) při výskytu alespoň jednoho sedícího dospělé krytonosce šešulového na jednu rostlinu, zjištěno na 4 x 25 vrcholových květenstvích v době mezi 9-11 hodinou a mezi 16-18 hodinou za slunečného a klidného počasí, kdy teplota v dopoledních hodinách dosahuje alespoň 15°C.

SLUNEČNICE (RF 09 BBCH, tj. 9 a více listů vyvinuto)

Na Litoměřicku (Račiněves) byl zjištěn 1. výskyt drátovců - larev **kovaříků (*Agriotes spp.*)** a poškození již vzcházejících rostlin.

OKOPANINY **BRAMBORY**

V okrese Chomutov (Droužkovice) je výsadba ukončena, na Žatecku ještě probíhá a v okrese Semily (na plánovaných, v letošním roce výrazně omezených plochách) je prováděno základní zpracování půdy před výsadbou, se kterou se počítá v příštím týdnu.

ŘEPA CUKROVKA (RF 9-12 BBCH, tj. vzcházení: délka klíčku - dvojnásobek průměru semene, objevení se děloh nad povrchem půdy až 2 listy (1. pár listů) vyvinutý, dlouhý asi 1 cm)

V okrese Česká Lípa jsou porosty prozatím bez zjevných příznaků výskytu chorob a škůdců.

Na všech lokalitách v okrese Litoměřice bylo zjištěno slabé poškození **dřepčíkem rdesnovým (*Chaetocnema concinna*)**.

V okrese Semily je u vzešlých porostů prováděno ošetření herbicidy. Někde (např. Přepaře 24. 4.) je již účinek na vzešlé plevelné rostliny patrný - žloutnutí dvouděložných plevelů a bělení u **svícele přituly (*Galium aparine*)**.

PASTVINY, LOUKY, TTP

V okrese Semily, ve vyšších polohách, je dokončováno smykování luk a pastvin.

V celém okrese slabý, místy i střední **výskyt hraboše polního (*Microtus arvalis*)**.

Pozorování hrabošů se provádí v porostech o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace. Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovémi stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem $4 \times 250 \text{ m}^2 = 1000 \text{ m}^2$) a vynásobením 10 x.

Ošetření je doporučeno při překročení prahu škodlivosti, to je při výskytu více jak 50 ti užívaných nor na 1 ha.

CHMEL (RF 09-12 BBCH, tj. vzcházení, první stonky pronikají nad povrch půdy až druhý pár listů vyvinutý /počátek větvení)

V tomto období probíhají ve chmelnicích jarní práce - odřezávají se výhony, které slouží k regulaci vegetační doby rostlin.

Na Žatecku je jarní řez dokončen skoro na 95 % ploch a je dokončováno drátkování, zapichování drátku je v plném proudu. Následovat bude zavádění na prvních řezaných chmelech.

Na Litoměřicku drátkování rovněž končí.

Na Lounsku bylo ve chmelnicích zahájeno ošetřování proti škodlivým organizmům.

V okrese Litoměřice (Želechovice) byl zjištěn 1. výskyt primární infekce **peronospor** **chmelové (*Perenospora humuli*)** na odrůdě Premiant.

Mladé výhony jsou menší, listy na nich jsou deformované, drobné. Na spodní straně napadených listů bývá povlak šedého mycelia houby. Na listech starších rostlin se tvoří nejdříve zelenožluté nepravidelné skvrnky, které rychle žloutnou a hnědnou, napadené pletivo zasychá. Napadené hlávky jsou otevřeny, listy hnědě zbarvené.

Přímá ochrana se provádí na základě počtu klasovitých výhonů a počtu peronosporových skvrn na listech a podle signalizace postřiku při krátkodobé prognóze. Pro potřebu skutečného chemického ošetření zpracovává rámcovou signalizaci ochranných zásahů podle krátkodobé prognózy Chmelařský institut, s.r.o.

V okrese Louny (Počedělice a Hřivice, 24. 4. a 26. 4.) byl pozorován výskyt **dřepčíka chmelového (*Psylliodes attenuatus*)**. Jeho silný výskyt byl zjištěn v okresech Litoměřice všeobecně (např. Liběšice u Litoměřic, Želechovice - na odrůdě Premiant) a Louny (Stekník, Lišany a Ročov, 26. 4.).

Ochranný zásah proti jarní generaci dřepčíka chmelového se doporučuje provést při zjištění střední intenzity napadení, tj. poškození (děrování) 5-10 % listové plochy.

První výskyt **lalokonosce libečkového (*Otiorrhynchus ligustici*)** byl shledán na Žatecku (Ročov, 26. 4.) a v okrese Litoměřice (Želechovice - na odrůdě Premiant). V tomtéž okrese (na pozorovacím bodu Liběšice u Litoměřic) dosud zjištěn nebyl.

Pozorování se provádí 1 x týdně od začátku rašení výhonků chmele po řezu, až do zavedení chmele. Zjišťuje se počet brouků na 20 ti náhodně označených místech chmelnice a pěti rostlinách za sebou. **Ošetření je doporučeno při překročení prahu škodlivosti, to je při výskytu více jak 100 a více brouků na 100 rostlin chmele.**

OVOCNÉ DŘEVINY

Vlivem chladného počasí a ranních mrazíků došlo v okrese Louny, na některých lokalitách (např. Židovice), k poškození květních pupenů a prvních rozvinutých květů ovocných dřevin. Především byly poškozeny květní pupeny peckovin.

Jádroviny

HRUŠEŇ (RF 54-65 BBA, tj. zelené špičky listů vyrůstají asi 10 mm nad šupiny pupenů, oddělení prvních listů /stadium myši ouško/ až plný květ, nejméně 50 % květů otevřeno, první korunní lístky padají při dotyku)

V okrese Litoměřice (Děčany, Horní Nezly) byl na listových růžicích zjištěn silný výskyt vajíček **mery hrušňové (Psylla pyricola)**.

JABLOŇ (RF 56-64 BBA, tj. jednotlivé květy se začínají od sebe navzájem oddělovat, ještě uzavřené /fáze zeleného poupěte/ až asi 40% květů otevřeno)

V okrese Semily i nadále v intenzivních sadech pokračuje chemické ošetření a vyvazování větví na konstrukce.

V okrese Litoměřice (Kamýk u Litoměřic) bylo zjištěno **poškození mrazem**.

První výskyt **padlí jabloňového (Podosphaera leucotricha)** byl zjištěn v okrese Litoměřice (Kamýk u Litoměřic).

Bělavé moučnaté povlaky na letorostech, listech, květech a mladých plodech. Povlaky jsou tvořeny podhoubím, na němž se na konidioforech diferencují konidie. Padlí jabloňové je povrchový parazit, do pletiv hostitele pronikají haustoria, která zajišťují výživu houby. V důsledku poškození a odumírání povrchových buněk se postižené části zbarvují šedozeleně, dochází k redukci růstu a k deformacím až zasychání letorostů a listů. Na napadených plodech se projevuje nápadná síťovitá rzivost, která je patrná až do sklizně. Při sekundární infekci vyvinutých listů vznikají světle zelené neohraničené skvrny, obvykle jen s nenápadným porostem podhoubí, dochází k mírným deformacím listů.

Chemická ochrana je nezbytná především u náchylných odrůd na lokalitách pravidelného výskytu. Poprvé se ošetřuje v období těsně před, či na počátku sekundárního šíření choroby (1-2 týdny před květem) a dále dle potřeby až do července. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak (vhodnost podmínek pro šíření a skutečný výskyt) a možnosti použitého fungicidu (7-14 dnů). Převážná část fungicidů používaných proti strupovitosti jableň je účinná také na padlí jabloňové.

Na Litoměřicku byl zaznamenán 1. výskyt **svilušky ovocné (Panonychus ulmi)**.

V okrese Semily (Kvítkovice, 26. 4.) v extenzivních sadech a zahrádkách, kde není prováděno chemické ošetření, byl zaznamenán výskyt **mšic (Aphis)**, na rozdíl od ošetřovaných intenzivních sadů, kde prozatím jejich výskyt nebyl shledán (Žernov 24. 4.).

Na Českolipsku byl v rámci monitoringu výskytu škůdců v jarním období zaznamenán slabý výskyt **mšice jabloňové (Aphis pomi)**.

Slabý výskyt **klíněnky jabloňové (Phyllonorycter blancardella)** byl zjištěn ve feromonovém lapači v okrese Děčín (Březiny u Děčína, 26. 4.).

Na neošetřených jabloních v silničních stromořadích v okrese Litoměřice byl všeobecně zaznamenán střední až silný výskyt **obaleče pupenového (Spilonota ocellana)**.

V okrese Česká Lípa byl zaregistrován střední výskyt larev **obalečů (Tortricidae)** a ve feromonových lapačích byl vykázan slabý výskyt **obaleče slivoňového (Cydia lobarzewskii)** a **obaleče trnkového (Cydia janthinana)**.

Na Semilsku (Kvítkovice 26. 4.), v extenzivních sadech a v zahrádkách, kde se neprovádí chemické ošetření, byl zjištěn výskyt **květopasa jabloňového (*Anthonomus pomorum*)**.

Ošetření v době květu jabloní je již neúčelné.

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 65 BBA, tj. plný květ, nejméně 50% květů otevřeno, první korunní lístky padají při dotyku)

V uplynulých dvou týdnech došlo v okrese Most (Vteln) ke střednímu **poškození mrazem** - květy zasychají.

TŘEŠEŇ (RF 64- 67 BBA, tj. asi 40% květů otevřeno až vadnutí květů, většina korunních lístků opadá)

V okrese Chomutov (Jirkov) došlo (v některých částech sadu) k slabému **poškození mrazem**. K silnému poškození pak došlo v okrese Litoměřice, kde byla zasažena většina výsadeb (90 %).

Dokvétají stromy na chráněných lokalitách. Na Litoměřicku (Slatina) jsou poškozené žírem **píd'alky podzimní (*Operophtera brumata*)**.

Na jaře se pozorují požerky na mladých listech, květních poupatech, květech i plodech ovocných dřevin. V listech vykousané zpočátku drobné otvory, které se postupně zvětšují, až zůstávají jen silnější žebra.

Přímou chemickou ochranu doporučujeme při škodlivém výskytu housenek píd'alky podzimní v jarním období, to je při výskytu 3 a více listožravých housenek ve stu květních nebo listových růžicích třešně. Následně doporučujeme nepřímou ochranu zaměřenou na mechanické hubení, o kmeni šplhajících, samiček píd'alky podzimní pomocí lepidel a lepových pásů umístěných na kmenech stromů v období od první poloviny října do února.

SLIVONÍ DOMÁCÍ (RF 63 BBA, tj. počátek kvetení, asi 30% květů otevřeno)

V okrese Louny (Židovice, 24. 4.) byl pozorován slabý výskyt **pilátky švestkové (*Hoplocampa minuta*)**.

Opad mladých plůdků, později starších plodů slivoní. Na každém plodu jsou 1-2 i 3 tmavé okrouhlé otvůrky. Vnitřek je vyplněn drtí a trusem. Zapáchá po štěnicích. Vyžrané jádro.

Ošetření je nutné, jestliže se zjistí v době dokvétání (80-90% opad květních plátků) ve stu náhodně odebraných plůdcích při slabé násadě 5, při dobré násadě 10 plůdků s vajíčky pilatek. Odebírají se nejvyvinutější plůdky pro každou odrůdu zvlášť.

Drobné ovoce

RRYBÍZ (RF 59 – 64 BBCH, tj. stadium hroznu až asi 40 %květů otevřeno)

Na Litoměřicku (Horní Nezly) byl zjištěn slabý výskyt **vlnovníka rybízového (*Cecidophyopsis ribis*)**.

OKRASNÉ DŘEVINY

Na Lounsku v současné době pokračují jarní práce – především přihnojování rostlin, aplikace regulátorů růstu a ošetřování proti škodlivým organismům a plevelům.

Na Žatecku (Podbořany), podél silnice z Podbořan na Vysoké Třebušice, byl zjištěn další silný výskyt **bekyně zlatořitné (*Euproctis chrysorrhoea*)**.

BRSLINY

Na Litoměřicku (Kamýk u Litoměřic, ale i jinde) byly zjištěny larvy **mšice makové** (**Aphis fabae**) se základy křídel.

Pro osazení brslenů zimními vajíčky mšice makové se zjišťuje

a) celkový počet brslenů na lokalitě

b) z toho počet osazených slabě (do 5 vajíček kolem 1 pupenu)

c) z toho počet osazených silně (nad 5 vajíček kolem 1 pupenu a další vajíčka na kůře větvíček)

Brsleny s méně než 5 vajíčky na 1 keř se považují za neosazené. Prognóza slabého výskytu platí pro lokality s méně než 40 % osazených brslenů, středního výskytu s 40–60 % osazených brslenů a při osazení více než 60 % brslenů lze očekávat silný výskyt.

Ošetření se signalizuje u semenaček řepy při zjištění prvních larev mšice makové se základy křídel, u technické cukrovky při ukončení hlavního přeletu, tj. když 95 % okřídlených mšic opustilo brsleny.

OSTATNÍ ZELENĚ

V okrese Česká Lípa byl zaregistrován výskyt **slimáků (Limacidae)** v rozptýlené zeleni (zahrádky, příkopy apod.), stáří je odhadováno na cca 1-2 týdny.

Na menších plochách je vhodné použít prostředky nepřímé ochrany rostlin (sběr, návnadové misky, ap.). Na velkých plochách je třeba vhodnou volbou přípravků na ochranu rostlin chránit přirozené nepřátele plžů (ptáky, ježky, rejsky, střevlíky, páteříčky, drabčíky aj.) K ochraně je možno použít také v minulosti osvědčené prostředky, jako je granulované dusíkaté vápno a pálené vápno. Dusíkaté granulované vápno se rozhazuje v dávce 1 až 1,5 kg na 100 m². Malým množstvím vody čerstvě vyhašené pálené vápno se aplikuje v dávce 3 až 4 kg na 100 m². Aplikace se má uskutečnit večer a to 2 x za sebou, v rozmezí půl hodiny. Doporučuje se všechny výše uvedené prostředky aplikovat v podobě 0,5 až 1 m širokých bariérových pásů, bránících přelezení plžů z jimi osídlených míst do ohrožených porostů (vodních příkopů, z kompostů, z napadených sousedních porostů apod.). Celoplošné chemické ošetření porostů se má uskutečnit jen při zjevném škodlivém výskytu plžů. V opačném případě je ošetření neúčelné.

Za Oblastní odbor Louny zpracoval: Ing. Aleš Janeček